

Visitasedrag

ved visitasen i Åssiden, 19. mars 2023

Ved biskop Jan Otto Myrseth

INNLEDNING

Kjære venner

Takk for flotte visitasdager i Åssiden, som har demonstrert betydningen av menighetens visjonsformulering: «I min Fars hus er det mange rom». Takk for den rause måten dere har tatt imot meg og mitt følge på, og for de meningsfylte samtaleene vi har hatt om menighetens mangslungne liv og virksomhet.

Nå er tiden kommet for å oppsummere mine inntrykk og gi noen innspill til overveielse med tanke på veien videre.

BYDEL I FORANDRING

Åssiden kirke er ikke mer enn godt og vel 55 år gammel, men bydelen og menigheten har gjennomgått store forandringer i løpet av disse årene. Samtidig er menigheten preget av en uvanlig grad av stabilitet og kontinuitet, både når det gjelder bemanningen og arbeidet i menighetsrådet. Når denne kontinuiteten kobles med raushet og åpenhet for å ta inn de nye idéene og impulsene som nye medarbeidere kommer med, og at det er albuerom for å prøve og feile, skapes en god atmosfære for endringsvilje og omstilling.

Det kan det saktens være behov for i en tid som den vi lever i. Som resultat av store demografiske endringer og misforholdet mellom antall døde og begravede/bisatte, synker medlemstallet i Åssiden menighet med rundt 100 hvert år. Ved visitasen i 2009 lå medlemstallet på 77 prosent av befolkningen, mens det i dag er på rundt 55 prosent.

Liknende demografiske endringer gjør seg i varierende grad gjeldende over hele landet, og oppslutningen om kirken er i tilbakegang både i Europa og Amerika. Dette er en alvorlig situasjon, siden kunnskapen om kirke og kristen tro forvitrer fort når barn ikke døpes og unge ikke konfirmeres i samme grad som før. Ved en visitas er det naturlig å stille spørsmål om hvordan kirken kan bli mer synlig og hørbar, med et ønske om å bety mer for flere. Hvordan kan vi finne nye veier og legge til rette for nye arbeidsmåter, og øve oss i å forkynne evangeliet på en måte som gir mening for de som i dag velger bort kirkens tilbud og fellesskap?

I over ti år har dere definert dere som en internasjonal lokalmenighet. Det begynte med at stadig flere barn med minoritetsbakgrunn søkte til barnehagen, og ettersom andelen immigranter vokste, satte dere i gang med målrettet og strategisk utviklingsarbeid. Dere lot dere utfordre av nye landsmenn som ville samarbeide med lokalkirken i sitt nettverksarbeid for menneskerettigheter i hjemlandet. Noen av dem ønsket at dere skulle starte opp et gospelkor, andre ønsket lesegrupper og undervisning i kristen tro, og mer sosial kontakt med bofaste nordmenn. Svaret på disse utfordringene ble til et menighetsutviklingsprosjekt som ble kalt «Vår menighet, et internasjonalt fellesskap».

Det er inspirerende å lese og høre om hvordan dere gjennom de femten årene som er gått siden dere startet søknadsprosessen om støtte til dette menighetsprosjektet, har funnet ulike veier til å inkludere og synliggjøre marginaliserte migrantgrupper i nærmiljøet på. Jeg tenker særlig på møtene og samarbeidet dere har hatt med tamilske grupper, filippinere og chi-burmesere. Her har dere på mange måter vært en foregangsamenighet og et forbilde for andre menigheter. Dere har i større grad enn andre

arbeidet særlig målbevisst med lokal integrering, og lyktes med dette på mange måter. Det gleder jeg meg over. Jeg har også merket meg den solide kompetansen dere har i staben og villigheten dere har til å lære underveis.

Men ting er stadig i endring. Barnehagen ble nedlagt for et par år siden, og det er ikke lenger så mange nyankomne migranter som bosetter seg i soknet. Akkurat nå er det spennende hva som kommer ut av planene for den storstilte utbyggingen ved Travbanen. Denne vil resultere i flere tusen nye beboere i soknet, men i deler av befolkningen er det uro og bekymring for sikkerheten i nabolaget. Her kan kanskje kirken spille en konstruktiv rolle som samtalepart.

Ved flere anledninger i løpet av visitasdagene har vi samtalt om hvordan Åssiden fortsatt kan være en internasjonal menighet der nye blir inkludert og erfarer et godt mangfoldsfellesskap. Denne samtalen vil jeg oppfordre dere til å videreføre både i staben og i menighetsrådet og i styret for gospelkoret.

MUSIKKLIVET

Dette bringer meg naturlig over på noe av det som har imponert meg mest under visitasen, nemlig det blomstrende musikklivet der korarbeidet utgjør kjernevirksomheten, og er en viktig del av det menighetsbyggende arbeidet. Tirsdag kveld fikk jeg anledning til å studere både bredden og kvaliteten på dette arbeidet, og jeg var både oppløftet og inspirert da jeg forlot kirken etter den åpne kulturkvelden med Gospel Tweens og Drammen International Gospel Choir (DIGC).

I forkant hadde jeg et flott møte med Småbarnssang og Minigospel i en av salene i underetasjen, og der fikk jeg etter fattige evne prøve å være med på de flinke sangernes utfoldelse i bevegelser og rytmer, og etter øvelsen fikk jeg bli kjent med både barn, foreldre og besteforeldre under kormiddagen. Dette arbeidet er noe dere virkelig lykkes med, og det rommer elementer av så vel trosopplæring som diakoni i tillegg til det musikalske.

Det samme gjelder for babysangen som finner sted på mandager. Her legges det vekt på sangglede og bevegelse gjennom sang og musikk. Babysang er et tiltak som har blitt svært populært i mange menigheter, og dette er et åpent og inkluderende tilbud som har vist seg å bidra til å senke terskelen til dåp for mange, fungere menighetsbyggende og lede inn i trosopplæringsplanen.

Gjennom mange år har dere drevet et svært kreativt musikalsk og lyrisk utviklingsarbeid her i Åssiden, og jeg har gledet meg over å bli kjent med noen av de nye salmene som har fått plass i den nye salmeboka «Jeg vet en sang», som vi også har brukt under dagens gudstjeneste. Takket være det svært fruktbare samarbeidet mellom sokneprest og kantor kommer det stadig nye salmer, og helt ny kirkemusikk er komponert og tatt i bruk, blant annet kveldsmessen som ble laget i forbindelse med kirkens femtiårsjubileum.

Drammen International Gospel Choir (DIGC) ble stiftet i oktober 2009 og synger både tradisjonell og moderne gospel, men også populærmusikk. Det satses på høy musikalsk kvalitet, og samtidig ønsker DIGC å bygge fellesskap mellom migranter og folk med dype røtter i Drammen og omegn. Koret har per i dag 40 medlemmer fra flere forskjellige nasjoner.

I den store buketten av korarbeid befinner også Åssiden Sangeri seg. Dette er et sangfellesskap og lavterskeltilbud med øvelser inn mot enkelte gudstjenester og konserter. Repertoaret er hovedsaklig ny kirkemusikk og liturgisk sang, og de deltar som kor eller forsangere i diverse gudstjenester/arrangementer i kirken eller i ekstern konsertvirksomhet.

Det nye Bösendorfer-flygelet, for øvrig det første i sitt slag i Norge, bidro vesentlig til musikkopplevelsen og tilbedelsen både tirsdag kveld og i dagens gudstjeneste, og det er ikke tvil om at et slikt kvalitetsinstrument vil sette kirken på kartet over helt unike konsertsteder i Drammen og omegn.

Jeg vil for øvrig berømme dere for den helt ferske Plan for kirkemusikk i Åssiden menighet. Den ble vedtatt i menighetsrådets februar møte og er forbilledlig både i form og innhold. Her presenteres på systematisk vis både tiltak og målsettinger for det kirkemusikalske arbeidet, og det aller siste punktet i planen handler om orgelet og behovet for en utredning om dets framtid. Spørsmålet er hvor lenge det holder og om det er behov for å starte arbeidet med å skifte det ut. Åssiden menighetsråd vil be Drammen kirkelige fellesråd om å iverksette en slik utredning.

GUDSTJENESTELIVET

Gudstjenestelivet i Åssiden er rikt og variert, med en god blanding av høymesser, familiegudstjenester, internasjonale gudstjenester, høytidsgudstjenester, skolegudstjenester, gudstjenester med barn og unge, konfirmasjonsgudstjenester, speidergudstjenester, tidebønner og kveldsgudstjenester. Det er stor grad av musikalsk variasjon, og høy involvering av ulike grupper. Likevel er det vanskelig å oppveie den gradvise tendensen over tid med nedadgående piler på medlemstall og gudstjenesteoppslutning. Men jeg har stor tro på den strategien som blir uttrykt i rapportene jeg har lest i forkant av visitasen, nemlig «å åpne kirkens rom i samarbeid og dialog med folk i vårt nærmiljø – og i bønn og praktisk handling invitere til fellesskap og gudstjeneste».

Vi må ikke se oss blinde på tallene, men minne hverandre på at det gir mening å samles i Guds hus til bønn og gudstjeneste uavhengig av hvor mange som kommer. Mesteren har lovet sitt nærvær der to eller tre er samlet i hans navn, og når vi er samlet til gudstjeneste, inngår vi i et verdensvidt fellesskap med alle troende. Dere er jordens salt og verdens lys, sa Jesus, og med vår bønn bærer vi lokalsamfunnet og verden fram for Gud.

Det er avgjørende at en folkekirke som Den norske kirke har lave terskler, men at den også tar vare på sine dype hvelv og imøtekommer det behovet som mange mennesker i vår tid har for stillhet og åndelig fordypning.

TROSOPPLÆRING, KONFIRMANT- OG UNGDOMSARBEID

Det begynner å bli noen år siden trosopplæringsreformen kom, og som i mange andre menigheter har også dere opplevd synkende oppslutning om flere av breddetiltakene. Det har tvunget dere til å tenke litt annerledes om trosopplæringen og satse mer på de kontinuerlige tiltakene, for å styrke de faste kirkelige møtestedene som søndagsskolen, barnekorene, speiderne, konfirmantarbeidet, ungdomslederne og andre faste grupper og tiltak. Også dette kontinuerlige arbeidet har hatt sine utfordringer under og etter pandemien, og dere forteller at dere har mistet kontakten med noen barnekull i pandemiårene. Dette merkes på oppslutningen, men over tid har dere lykkes bedre med disse kontinuerlige tiltakene.

Konfirmantarbeidet drives godt, og i år har dere om lag 15 ungdomsledere som er engasjerte både i konfirmantplanen og i å få Grotta til å fungere igjen. Det var spennende å møte ungdomslederne og få en førstehåndsinnføring i oppussingsprosjektet de står midt oppe i, for å gjøre Grotta mer tjenlig og tidsriktig. Da vi spurte ungdomslederne hva de kunne ha behov for av støtte og hjelp, var de ikke veldig kravstore: - Vi er helt avhengige av kateket Bernt!, sa de.

En ting jeg særlig vil ta med meg videre fra denne visitasen er konseptet «lederlappen». Denne praksisen og metoden har kateket Bernt Nordkil utviklet som ledertreningsprogram for ungdom etter konfirmasjonen. Lederlappen er bygget opp etter modell fra bil-lappen, med samtale-orienterte samlinger med kjente titler som «trafikalt grunnkurs», «glattkjøring» og «mørkekjøring», men med et nytt innhold. Dette så ut til å fungere svært godt, og dette er noe andre menigheter kan ta lærdom av.

Et kirkerådsoppnevnt utvalg som har gjennomgått og evaluert trosopplæringsreformen la i 2022 fram sin rapport, og den sier at for å få til en offensiv og bærekraftig undervisningstjeneste bør det legges til

grunn en helhetlig forståelse av og målsetting for kirkelig undervisning og læring, slik at tidsavgrensede breddetiltak og kontinuerlige arbeid utfyller hverandre og kan sees i sammenheng. Så her er deres strategi helt på linje med trosopplæringsutvalgets konklusjoner.

På spørsmålet om hvordan kirkens trosopplæring kan videreutvikles for å nå bredere ut, sier de at svaret kan ligge i et tettere samarbeid med skolen om opplæring knyttet til den kristne kulturarven. Det kan også ligge i nye, interaktive ressurser, som filmer og spill, laget til bruk i storfamilien.

SKOLE/KIRKE-SAMARBEID

Visitasprogrammet ga rom for flere møtepunkter med skolene. Først hadde vi et møte med elever fra 8. trinn på Kjøsterud ungdomsskole, og de kunne bekrefte at julevandringen de gjennomførte klassevis i kirken i adventstiden var en god opplevelse. Så godt som alle skolens rundt 400 elever fikk en levende innføring i julens fortelling rundt menighetens flotte julekrybbe. Snart skal en tilsvarende vandring gjennomføres i tida fram mot påske. På denne måten styrer man klar av den velkjente diskusjonen om gudstjeneste og forkynnelse, og selve den bibelske fortelling får leve.

På onsdag hadde vi invitert alle tre rektorene fra Åssiden, Aronsløkka og Kjøsterud til en viktig samtale om samarbeid mellom kirken og skolen. Da skjønnte jeg at dette samarbeidet er basert på lange og gode tradisjoner her. Den såkalte «Åssia-modellen» har som mål å gjøre plass til alle, i nær samhandling mellom skolene, kirken og Åssiden idrettsforening, som vi også hadde gleden av å besøke og samtale med. Idrettsforeningens motto er: «Sammen skaper vi en trygg og aktiv bydel.» Flere tiltak sikter mot dette, blant annet ordningen med natteravner som har en målsetting om et varmere Åssia.

Sammen med rektorene tenkte vi høyt om hvordan dette samarbeidet kan videreutvikles og var innom både samtaletilbud, skolemat, leksehjelp og beredskapsplaner. Rektorene ser stort på å tydeliggjøre kirkens plass i skolenes beredskapsplaner, og det er et klart ønske at kirken kan fortsette å være en naturlig og inkluderende fellesarena i dette lokalsamfunnet.

Vi besøkte også Åssiden videregående skole og ble kjent med «Åpen Møteplass» som er et tiltak i regi av «KFUK-KFUM Forandringshuset Drammen». Hver torsdag i tidsrommet kl 13-16 stiller ansatte fra Forandringshuset og såkalte «Ungdoms-crew» på skolen og møter elever fra Kombi-klassen, som er et opplæringstilbud for minoritetsspråklige elever mellom 16 og 24 år. Målet er å skape en trygg, sosial arena som bidrar til at deltakerne kan bygge det sosiale nettverket som er en forutsetning for å integreres i samfunnet., og skolen er positiv til å utvide dette samarbeidet.

Det er svært oppmuntrende å registrere at dørene står vidåpne for meningsfullt videre samarbeid med skolene som ligger i soknet, og dette sier mye om den positive måten kirken har bidratt på gjennom mange år.

DIAKONI

Det er solide tradisjoner for diakonalt arbeid i Åssiden menighet. Helt fra kirken ble bygget hadde dere eget diakonat og diakoniutvalg. Det var flott å oppleve det ukentlige Torsdagstreffet, som både er en sosial møteplass og et evangelisk møte. Jeg tok runden og hilste på de som satt ved de ulike bordene, og det lød et enstemmig omkved med lovprisning av Kirkebussens fortrefelighet. Takket være den får mange som ellers ville vært betydelig mer ensomme hjelp til å komme seg ut og treffe andre.

En lang rekke andre diakonale tiltak organiseres av diakoniutvalget og diakonen. Diakoniutvalget løfter stadig saker inn i menighetsrådet. Dette arbeidet står ikke stille, men utvikles og justeres hele tiden – i nær kontakt med lokalmiljøet og de behov som kommer og går. Nå venter menigheten med lengsel og spenning på å få den nye diakonen på plass, og da er det viktig å ta en grundig samtale om hvilke prioriteringer som er riktige og nødvendige på veien videre.

Det ville føre altfor langt å skulle nevne alle de diakonale tiltakene som skjer i menighetens regi, men jeg våger meg til å løfte fram noen få:

- Diakonens dag, medarbeiderfest for frivillige og ansatte, Torsdagstreff, kormiddagen på tirsdager, språktrening for immigranter, besøkstjeneste, bokutdeling, julemesse, TV-aksjon, fasteaksjon, misjonsprosjektet på Filippinene, forbønnstjeneste i gudstjenester og ved tidebønn, samarbeid med EMCC, bussturer for pensjonister, hilsen ved åremålsdager, kirkeskyss, sorggrupper, og samarbeid med forebyggende helseteam i kommunen.

ÅSSIDEN SENIORSENTER

er en egen stiftelse, men ble i sin tid etablert som et tilbygg til kirken, og en av pådriverne var daværende sokneprest Sigurd Osberg. De fleste oppfatter nok seniorsenteret som en naturlig del av kirkens virksomhet, og når de har spist middag i kafeteriaen vil de si at det er i kirken de er blitt servert. Daglig serveres om lag 80 middagsporsjoner, og mange får middagen levert på døra hjemme takket være frivillige sjåførere. Dette er et sjeldent tilbud som imøtekommer et udiskutabelt behov og i aller høyeste grad har en forebyggende helseeffekt. Kommunen og kirken samarbeider om driften av Seniorsenteret, og to kommunalt ansatte helseforebyggende sykepleiere leier kontor på senteret, så her er det snakk om gode symbiotiske effekter. For øvrig florerer det av tilbud og aktiviteter som frisør, fotterapeut, bibliotek, Petanque, trim for damer, og treskjærerkurs, allsang, strikke-kafé, hyggekvelder, Canasta-klubb og dataveiledning.

Seniorsenteret gir kirken svært viktige kontaktmuligheter blant bydelens pensjonister, og et stort antall frivillige medarbeidere bidrar til at hjulene går rundt. Ved siste optelling var det 43.

SAMSPILLET MELLOM MENIGHETSRADET, STABEN OG FELLESRADET

Menighetsrådets arbeid fremstår som systematisk og med gode rutiner og planer for virksomheten. Det er fint at dere prioriterer et lørdagsseminar i august hvert år der menighetsrådet og staben bruker tid sammen på planlegging og drøfting av alle menighetens virksomhetsområder. Med interesse har jeg hørt om det prosessverktøyet som dere bruker til beskrivelser av prosesser og rutiner for de ulike mål dere har satt dere. Etter det jeg forstår blir både oppgaver, ansvar, risiko og muligheter tydelig synliggjort. Det er også lettere for nye å overta ansvaret for et tiltak med dette verktøyet. Dette ønsker jeg å lære mer om - kanskje kan dette brukes av andre menigheter?

Tydelige avtaler og gode rutiner for kommunikasjon mellom menighetsråd og fellesråd og mellom menighetsrådet og staben var et tema vi drøftet både i møtet med menighetsrådet og i besøket hos Drammen kirkelige fellesråd. I arbeidet med organiseringen av morgendagens kirke er det å styrke soknets stilling en målsetting alle er enige om. Gode stillings- og prosessbeskrivelser kan bidra til et best mulig samarbeid om å løse oppgavene, tilrettelegge for god ledelse av menighetens virksomhet og sikre kontinuitet ved nyrekruttering av medarbeidere.

UTFORDRINGER

- Det er god grunn til å arbeide videre med informasjon, invitasjon og tilrettelegging for at flere familier kan velge å døpe barna sine.
- Samtal videre om hvordan dere kan finne nye veier og legge til rette for nye arbeidsmåter, og forkynne evangeliet på en måte som gir mening for de som i dag velger bort kirkens tilbud og fellesskap.
- Arbeid med hvordan trosopplæringen kan videreutvikles for å nå bredere ut, og se på hvordan tidsavgrensede breddetiltak og kontinuerlige arbeid kan utfylle hverandre og sees i sammenheng.

- Samtal om hvordan kirken kan spille en konstruktiv rolle i forbindelse med utbyggingen ved Travbanen.
- Dere har en solid tradisjon for lokalt integreringsarbeid, men hvordan kan dette videreføres på beste måte i årene som kommer, slik at menighetens profil som internasjonal lokalmenighet kan styrkes, at nye blir inkludert og får oppleve verdien av mangfoldsfellesskapet?
- Arbeid videre med å bygge opp et slagkraftig ungdomsmiljø, med utgangspunkt i konfirmantarbeidet og lederprogrammet dere allerede har.
- Samtal videre om hvordan dere kan styrke samarbeidet med både grunnskoler og videregående skole i soknet, med bakgrunn i de gode møtepunktene med rektorer og Forandringshuset under visitasen.
- I tråd med punktet i virksomhetsplanen for 2023 om daglig ledelse ber jeg dere drøfte i både stab og menighetsråd og med kirkevergen hvordan dette kan utvikles på beste måte.

Da gjenstår det bare for meg å takke hjertelig for givende og spennende dager her i Åssiden menighet. Takk for den store innsatsen dere alle gjør i menighet og lokalsamfunn. Takk til alle som har bidratt administrativt og praktisk, kunstnerisk og musikalsk, og på andre måter. Underveis i visitasen har jeg hatt god hjelp av medarbeiderne på bispedømmekontoret, og ikke minst prost Øystein Magelssen, kirkeverge Svein Askekjær og seniorrådgiver Knut Edvard Larsen. En særlig takk til disse tre.

Tunsberg bispestol, 19. mars 2023

Jan Otto Myrseth